

MAI APROAPE DE VIAȚA POPORULUI

Lucrările și hotărârile celui de al III-lea Congres al Partidului Muncitoresc Român sînt în miezul preocupărilor și însufleșesc pe fiecare om al muncii din țară. Raportul Comitetului Central al partidului, prezentat de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, și datele lui „cu adevărat feerice” — cum le-a apreciat tovarășul Hrușciiov — sînt, în fiecare domeniu de activitate, obiectul celor mai entuziaste eforturi de traducere în viață. Sarcinile trasate de Congres — marile lor semnificații istorice, complexe și înaltele lor implicații în viața, gîndirea și orizonturile omului — vor continua zi de zi să călăuzească poporul în avîntul lui mers înainte spre desăvîrșirea construcției socialismului în țara noastră, spre apropiata etapă a construirii treptate a comunismului.

Un important capitol în Raportul Comitetului Central și unul din punctele de seamă ale dezbaterilor la Congres l-au constituit problemele privind domeniul ideologiei și al culturii. Oamenii de cultură — cadrele profesionale din școlile noastre de toate gradele, savanți academicieni, cercetători științifici — găsesc în documentele Congresului indicații clare privind activitatea, îndatoririle, contribuția lor la împlinirea planului de 6 ani și a programului de perspectivă. Creatorii de pe tărîmul literaturii, artei, teatrului, cinematografiei își vîd și ei mai puternic luminate căile care duc la întărirea forței educativ-transformatoare și de pătrundere în mase a operelor lor viitoare. Artiștii înțeleg acum mai bine, cît de strîns sînt legate, mai ales în această etapă de dezvoltare a societății noastre, problemele construirii material-economice a socialismului, de problemele construirii și dezvoltării conștiinței, moralei, atitudinii socialiste a omului. Tot ce a însemnat transformare și tot ce continuă să nască uriașele transformări ale vieții noastre; tot ce este „cu adevărat feeric” în ceea ce s-a construit, și ceea ce urmează să se realizeze de-a lungul celor 6—15 ani de acum înainte, îl exprimă pe omul care le-a visat, le-a conceput, le-a realizat și le va realiza. „Spiritul creator al maselor muncitoare” trece ca un fir de aur printre datele și cifrele istoricelor Directive ale Congresului. Pe acest spirit creator se întemeiază certitudinea partidului în împlinirea Directivelor, pe acest spirit, pe inițiativa mereu vie și pe experiența constructoare acumulată de omul muncii de-a lungul anilor, pe nepotolita lui pasiune de a îmbogăți, întări, înfrumuseța și înnoi viața, pe această pasiune mereu încrezătoare în permanenta și biruitoarea forță a noului. Această pasiune a muncii și creației, exprimată fără emfază, întrupată în fapte de cele mai multe ori eroice și mărețe prin simplitatea lor, constituie miezul acelei neîntrerupte și mereu victorioase ofensive a socialismului, despre care vorbea Raportul Comitetului Central și care face o trăsătură caracteristică a politicii partidului.

„Ca urmare a transformărilor social-economice, în țara noastră a luat naștere și se dezvoltă tot mai mult o morală nouă, socialistă, o nouă atitudine față de muncă, față de bunurile obștești și îndatoririle sociale, noi relații de înțelegere și colaborare tovarășească între cei ce muncesc. Viața arată ce forță reprezintă conștiința tot mai înaltă a oamenilor muncii, identificarea lor cu interesele generale, încrederea lor în viitor, hotărîrea lor de a-și aduce contribuția la victoria deplină a socialismului” — se spune în raportul prezentat de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej.

„Astăzi forță, pe care o reprezintă conștiința omului, este chiar temelia creației artistice.

„Dar formarea conștiinței socialiste și lichidarea influențelor educației și moralei burgheze este o sarcină de lungă durată. «Făurirea unei discipline noi în muncă — scria Lenin —, făurirea unor forme noi de legături sociale între oameni, făurirea unor forme și metode noi de antrenare a oamenilor în muncă, aceasta este o muncă ce necesită mulți ani și multe decenii.» Partidul nostru desfășoară o intensă activitate pentru dezvoltarea conștiinței socialiste și a noilor trăsături de comportare a oamenilor, pentru plămădirea omului nou, membru demn al societății socialiste. Capătă o însemnătate tot mai mare judecata opiniei publice, a colectivității, formele obștești de influențare a celor ce încalcă normele vieții sociale, de combatere a manifestărilor nesănătoase ale unor elemente înapoiate ale societății.“

Nobila cerință pe care partidul o adresează artistului este să cunoască în bogata ei complexitate această conștiință, să o oglindească cu autenticitate și putere emoțională, să o înriurească deci în așa fel, încît ea să crească mereu mai puternică, eliberată de reziduurile educației și moralei vechi, așa fel încît ea să ajungă, potrivit propriilor ei năzuințe și avinturi, o adevărată conștiință socialistă.

Partidul, prin tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, cheamă în acest scop pe artist să fie în mijlocul avintului uriaș al forțelor creatoare ale poporului, care-i oferă o sursă inepuizabilă de inspirație.

Este sursa din care s-a născut și pînă acum tot ce e mai valoros în literatura și arta noastră nouă, realist-socialistă. Adresînd artiștilor îndemnul de a pătrunde mai adînc în viața poporului, partidul are în vedere tocmai „rezultatele pozitive obținute în ultimii ani în lărgirea tematicii și îmbogățirea fondului de idei“ al creației artistice și le cere să dezvolte aceste rezultate pozitive. În ce sens? În sensul Directivelor Congresului; în sensul surprinderii — în transformările pe care țara le va cunoaște în anii viitori — a unor nu mai puțin importante procese de transformare în conștiința oamenilor.

Să ne gîndim doar la cîteva din cele esențiale, și în primul rînd la cele ce se vor petrece în rîndurile clasei muncitoare. Ritmul rapid de creștere a productivității muncii, creșterea nivelului de industrializare socialistă a țării se vor realiza în baza celei mai înaintate tehnici, în baza unei tehnici care ține seamă de „ultimul cuvînt al științei moderne“. Se vor introduce în producție și în procesele de producție mecanizarea, automatizarea, mașinile-unelte cu program, mașinile electronice de calcul și alte sisteme de programare electronică. Se va stringe colaborarea nemijlocită între industrie și institutele academice de cercetări științifice. Toate aceste măsuri, prevăzute în Directivele Congresului, „pentru realizarea unui ritm înalt de creștere a producției, lărgirea continuă a activității economice și social-culturale, reducerea treptată a duratei zilei de muncă“, sînt determinant legate nu numai de o calificare profesională corespunzătoare a muncitorului, ci și de o lărgire a universului său de gîndire, de judecare și înțelegere a lumii, de un mod specific de simțire, de o țăică nouă, îmbogățită de un comportament caracteristic, nou, în viața personală, în raporturile lui cu lumea din jur. Momentul ștergerii deosebirilor esențiale dintre munca fizică și munca intelectuală începe să se profileze ca relativ apropiat. Cum apropiate apar zorile în care vom vedea dispărînd granițele deosebitoare dintre sat și oraș. Viața și problemele lăuntrice ale omului, supus de pe acum acestui uluitor proces de transformare și de înălțare umanistă, pot scăpa oare interesului și elanului creator al artistului? Desigur că nu. La desăvîrșirea acestui proces de construire a unei asemenea înalte conștiințe umane, artistul se simte, prin însăși funcția artei sale, chemat să contribuie. El va urmări îndrăzneala și pasiunea creatoare a omului muncii, va oglinzi în opera de artă realizarea unității dintre viața personală și cea obștească, integrarea interesului individual în interesul obștesc, subordonarea binelui propriu, binelui general, răspunderea față de colectivitate.

Schimbări fundamentale au avut loc și în structura de clasă a populației sătești. În satele noastre, în care nu mai există chiaburime și în care, de pe acum, predomină puternic relațiile socialiste, au dispărut în bună măsură vechile trăsături de caracter ale țaranului umil, „talpă a țării“, știut din vremile bîntuite de dijmă și de mitul proprietății private. „În procesul acestor transformări revoluționare care au schimbat din temelii înfățișarea satului, se formează o clasă nouă, țărănimea colectivistă, prietenă și aliată de nădejde a clasei muncitoare, se dezvoltă conștiința socialistă a maselor țărănești, se întărește și se ridică pe

o treaptă mai înaltă alianță muncitorească-țăărănească". Dramaturgia noastră, care a obținut succese în oglindirea unora din transformările de la sate, n-a îndrăznit să înainteze prea mult și prea adânc în ceea ce s-a petrecut în viața și psihologia țaranului, eliberarea sa de individualismul proprietății private, sub influența vieții și muncii colective. Producțiile dramatice inspirate din lumea satelor noastre reflectă încă prea puțin schimbarea din temelii a înfățișării omului din satele noastre, a conștiinței lui, ce tinde să se cristalizeze după trăsăturile noi ale unei clase noi.

Perspectiva anilor ce ne stau în față se deschide însă și asupra altor căi de transformare a țărănimii noastre. Directivele Congresului vorbesc despre creșterea an de an a forțelor de muncă, odată cu ridicarea productivității muncii. Principală forță de producție a societății, aceste forțe de muncă vor crește în viitorii șase ani cu circa un milion de salariați din sfera producției materiale și din domeniul social-cultural. Din acest milion, 400—500 de mii de persoane vor fi recrutate din populația sătească. Lucrul va fi posibil „datorită terminării colectivizării, creșterii înzestrării tehnice și sporirii productivității muncii în agricultură”. Drumul acestor oameni creșcuți în climatul și psihologia satului, spre viața, preocupările, lumea uzinelor, a șantierelor, a bibliotecilor, spre climatul orășenesc, nu va rămâne desigur fără consecințe în conștiința lor. Și asemenea consecințe nu vor putea scăpa dramaturgilor noștri și, în general, artiștilor noștri. Cum nu le vor putea scăpa nici marile transformări sufletești pe care le vor încerca oamenii ce trăiesc în regiunile pînă mai ieri lăsate să se odihnească în liniștea „pitorească” a înapoierii și care, din locuri „unde nu se întîmplă nimic”, vor deveni, potrivit Directiveilor, regiuni economiceșite ridicate la nivelul regiunilor în care freamătă din plin viața construcției socialismului. Dar o asemenea cunoaștere a omului nou nu se va putea realiza decît printr-un contact viu și permanent al artistului cu oamenii muncii, din observarea și extragerea ca material artistic a ceea ce este esențial în experiența maselor, din orientarea gândirii și acțiunii omului pe linia politicii și activității practice a partidului. Aceasta înseamnă a uni cunoașterea realităților cu o întărită fermitate a spiritului de partid, cu intransigența și combativitatea neobosită în fața ideologiei burgheze.

„În prezent — ne învață partidul — activitatea ideologică, munca de lichidare a înrîuririlor educației burgheze din conștiința oamenilor este tărîmul principal al luptei de clasă, al luptei între vechi și nou.”

Cunoașterea aprofundată a realităților va avea drept efect artistic, printre altele, și lichidarea mult dezbătutei discrepanțe dintre viață și caracterul încă abstract, artificial și neconvingător, al imaginilor artistice întîlnite uneori în lucrările noastre dramatice. Apropierea vie, nemijlocită, de viață, de omul muncii, va înrîuri fără doar și poate și conștiința creatoare și atitudinea artistului față de propria lui creație și față de scopurile ei. Va întări în el convingerea că valoarea operei de artă e determinată de eficiența ei și că, la rîndul ei, eficiența operei de artă se realizează dintr-un tot mai profund caracter popular. Contactul strîns cu viața va duce, în lumea creatorilor de artă, și la lichidarea acelor neajunsuri pe care le semnalează raportul prezentat de tovarășul Gh. Gheorghiu-Dej, cum sînt spiritul de castă, individualismul, tendința de a făuri opere pentru uzul unui cerc îngust de „aleși”.

Nivelul ideologic, etic și cultural al omului muncii este de pe acum crescut și de pe acum judecata lui asupra valorilor estetice are o greutate pe care nici un creator de frumos nu o poate nesocoti. A-l cunoaște îndeaproape pe acest om va fi pentru artist a-i cunoaște creșterea și sporul exigențelor lui; va determina în artist dorința de a-i răsplăti setea de cultură și de înobilare sufletească, pe măsura acestor exigențe. De această realitate ține seamă Raportul Comitetului Central, cînd cere artiștilor să făurească opere „la nivelul înaltelor exigențe artistice și ideologice ale partidului și poporului”.

Pași însemnați spre asemenea opere au fost făcuți. Pătrunzînd mai adînc în viața omului de azi din țara noastră, reflectînd pasiunea lui creatoare, îndrăzneala lui eroică de constructor, etica lui înaintată, umanitatea lui înalt-socialistă, oamenii literaturii și artei vor crea din ce în ce mai multe opere care, laolaltă, să configureze „viața noastră atît de bogată, cu faptele ei mărețe, cu ideile ei nobile, cu luptele ei victorioase”.